የሰፊው ሕዝብ ድምፅ

ለሰፊው ሕዝብ
(ወዛደር፣ ገበሬ፣ ነጋዴ፣ ወታደር፣ ምሁር)
መብትና ጥቅም
የሚታገል ጋዜጣ

የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ በአስቸኳይ

በሚያዝያ ወር 1968 ዓ.ም. በጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ የጸደቀው የብሄራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ፕሮግራም በክፍል 3 በጊዜው አጣዳፊ ተግባሮች ስር ከዚህ የሚከተለውን አስ ሰፍሮ ይገኛል ::

"ሕዝቡ በአብዮቱ መግፋት የሚችለው ነቅቶ፣ ተደራጅቶ፣ ታጥቆ ለትግሉ የተሟላ ዝግጅት ሲኖረው ብቻ በመሆኑና ይህ ዝግጅት የሚመረ ሥርት ሊሆን የሚችለ - የሰፊው ሕዝብ ድርጅቶች በሙሉ ለመማር፣ ለማስተማር ለመደራጀትና ለማደራጀት አስፈላጊ የሆኑት ዲሞክራሲያዊ መብቶች ያለአንዳች ገደብ ከስራ ላይ ሲውሉ ብቻ ስለሆነ ለፀረ—ፊውዳል፣ ፀረ—ቢሮክራሲያዊ ካፒታሊዝም፣ ፀረ—ኢምፔሪያሊስት ሀይሎች በሙሉ የመናገር፣ የመጻፍ፣ የመሰብሰብ ሰላማዊ ሰልፍ የማድረግ የመደራጀትና የመሳሰሉት ሰብአዊ ዲሞክራሲያዊ መብቶችን በአስቸኳይ ከሥራ ላይ ማዋል ነው ::"

በዚህ ፕሮግራም ውስጥ የዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ <u>በአስቸኳይ</u> የመለቀቅ ጉዳይ በማያሻማ ሁኔታ የተገለፀ ቢሆንም በየጊዜው ነገሩ እየተድበሰበሰ <u>በመዘግየቱ</u> ለሰፊ የአብዮቱና የኢትዮጵያ ሕዝቦች አንድነት የህይወት አስትንፋስ ጥያቄ ለመሆን በቅቷል :: የአብዮቱና የሕዝቡ ጥያቄዎች በወቅቱ ባለመሟላታቸውና በአድሀሪው ቢሮክራሲ ማነቆ የተነሳ አብዮቱ ወደ ተከላካይነት አፈገፍጓል :: ከአብዮቱ ወደኋላ ማፈግፈግ ጋር የተያያዘው የሰፊው ሕዝብ ጠላቶች ማንሰራራት ብቻ ሳይሆን የአብዮታዊት ኢትዮጵያ ህልውና በውጪ ወራሪ መደፈር ነው :: በውስጥ የሚብረበረውን አብዮትና በውጪ ወራሪዎች የተደፈረውን አንድነት ለማዳን የሕዝባችንን ሃይል አስተባብሮ በጠላቶች ላይ በድል አድራጊነት ለማዝመት በተቻለ ነበር :: የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ በአስቸኳይ መለቀቅ በአብዮቱ ሰፈር ለሚገኙት ብዙ ችግሮች መፍትሄ ይሰጣል ::

1. ሰፊው ሕዝብ እንደአሁኑ "ከላይ" የሚተላለፉትን ውሳኔዎች በመፈጸም ብቻ ሳይወሰን በአብዮቱ ጥያቄዎች ላይ በሚደረገው ውሳኔ እንቅስቃሴ ስለሚያበረታው አብዮቱን እንደራሱ አድርጎ ይመለከተዋል :: በአብዮቱ ሰፈር የተሰለፉት ልዩ ልዩ ሃይሎች በመካከላቸው ያለውን ግንኙነት በየወቅቱ ለማስተካከልና ያሉትንና ሊነሱ የሚችሉትን ልዩነቶች ለማቻቻል ያበቃቸዋል :: በትግሉም ውስጥ የሚያጋጥሟቸውን የጋራ ችግሮች ለመፍታትና ለማስወገድ ለመወያየት የሚያስችላቸውን ዲሞክራሲያዊ መድረክ ይከፍትላቸዋል :: ቁጥራቸው በርከት ያለ አብዮቱን መደገፍ የሚገባቸው ጭቁኖች ከመወናበድ ወይም ከንቃተህሊና ዝቅተኛነት የተነሳ በአብዮቱ ላይ በጽኑ ያማርራሉ :: ወይም ይያ ወጥተዋል :: በእነዚህ በተወናበዱት ጭቁኖች መካከል ከፍተኛ ቅስቀሳ አድርጎ ወደ አብዮቱ ሰፈር ለመመለስ በር ይከፍታል ::

2. የተራማጆችን ህብረት እውነት ያደርገዋል :: በተግባር የሚተረጎምበትን ሁኔታ በጣም ያፋጥነዋል :: የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ አለመለቀቃቸን ተገን አድርገው አሉባልታና ሀሜትን የሚነዙትን ለማጋለጥ ያስችላል :: ሰፊው ሕዝብ አብዮታዊ መሪዎችን መከተል፣ አስደናቂ ንግግሮቻቸውን ማዳመጥ ብቻ ሳይሆን "መሪዎቹ" ለመስጠት፣ ለመከታተልና ለመቆጣጠር ይችላል :: አሁን በሰፈነው <u>የታፈነና በፍራቻ የተወጠረ የፖለቲካ አካባቢ</u> ሰፊው ሕዝብ መሪዎችን ለማረምና ለመቆጣጠር ባሌላ አነጋገር ከእነርሱ ጋር የጠበቀ ዲያሌክቲካዊ ግንኙነት ለመሰረት አይችልም ::

3. ሰፊው ሕዝብ ስልጣኑን ለመጠበቅ እንዲችል፣ ለዚህም ግቡ የሚያደርገውን ትግል እንዲያፋፍም ሰፊ በር ይከፍትለታል :: እንቅስቃሴውን ከቢሮክራሲው በማላቀቅ በሕዝባዊ ድርጅቶች አማካኝነት የአስተዳደርን ተግባር ደረጃ በደረጃ ለመረከብ ይበቃል ::

ከዚህ በላይ እንደተጠቀሰው የብሄራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ፕሮግራም የዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ የመለቀቁን ጉዳይ ከጊዜው አጣዳፊ ተግባሮች ውስጥ አስገብቶታል :: እንደዚሁም በደርግ ውስጥ የነበረው የእነአለማየሁ ሀይሌ የቀኝ ክንፍ ሴራ ከከሸፈ በኋላ በጥር 27/1969 የጊዜያዊ ወታደራዊ ደርግ ሊቀመንበር የዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ

በአስቸኳይ እንደሚለቀቅ ባአደባባይ ለተሰበሰበ ሕዝብ አስታውቀው ነበር ። የኢትዮጵያ ተራማጅ ድርጅቶች በየካቲት ወር 1969 በወጡት የጋራ መግለጫ ላይ የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ እንዲለቀቁ እንደሚታገሉ አረጋግጠው ነበር ። ይሁንና የጋራ መግለጫውን ከፈረሙት ውስጥ አንዳንዶች በኋላ እንደታየው በዚህ ጥያቄ ላይ ማፈግፈግ ጀመሩ ። ተጨማሪ ዎሰስ አብቀለው በዚሁ መናገር ጀምረዋል ። አብዮታዊ ሰደድ፣ የወዝአደር ሊግና ማሌሪድ አቋማቸውን ቀይረዋል፤ ትናንት የተናገሩትን ቃል አጥፈዋል ።

እንደሚታወቀው ለብዮታዊው የመሬት አዋጅ የፊውዳሊዝምን የኢኮኖሚ መሰረት ቢደመስሰውም የፊውደ–ቡርዧው ላዕላይ መዋቅር አሁንም ቢሆን አልተነካም ። ከታሪክ እንደምንማረው የአንድ የአብዮት ታሪክ እንዳረጋገጠው የፊውዳሊዝም ኢኮኖሚ መሰረት መደምሰስ የስርዓቱን ላዕላይ መዋቅር መፈራረስ ወዲያውኑ አያስከትልም ማለትም አብሮት አይወድቅም ። የሰፊው ሕዝብ ከፖለቲካ መድረክ መገለሉና በጌታና በሎሌ መመስረት በአእምሮው ውስጥ የተቀረጸውን አስተሳሰብ፣ ልምድ ወዘተ. ለመቀየር ረጅምና ውስብስብ ትግል ማካሄድ ያስፈልጋል ። ሰፊው ሕዝብ አሁንም ቢሆን ሕልውናውን መልስ አልተጎናፀፈም፣ ማንነቱን በሚገባ አልተረዳም ። የኢምፔሪያሊዝም በጠቅላላው መስመር አድሃሪነትና ቢሮክራሲው ደገፎ ኢትዮጵያን በመሳሰሉ አገሮች ውስጥ በጭቆና፣ ዘረፋና በዝባዛ ላይ የተመሰረተ መዋቅር መሆኑን ስንረዳ ለኢትዮጵያ ሰፊ ሕዝብ እነዚህን ጠላቶችን ለማውደም ዲሞክራሲያዊ መብቶች ያለገደብ ምንኛ እንደሚያስፈልጉት ለመረዳት ባላስቸገረ ነበር ።

የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ በአስቸኳይ እንዳይለቀቁ የሚቃወሙት ድርጅቶች የሚሰጧቸው ብዙ ምክንያቶች አሉ ። ይህንን በዝርዝር በሌላ ጊዜ እንመለስበታለን ። ግን ከሚያቀርቧቸው ምክንያቶች ውስጥ በዋና የሚከተሉት ይገኙበታል ።

ሀ / አሁን ባሉን ዲሞክራሲያዊ መብቶች መች መጠቀም ቻልንና ነው ተጨማሪ መብቶችን የምንጠይቀው?

ዛሬ ሰፊው ሕዝብ በቀበሌ፣ በገበሬ በሠራተኛ ማህበራት በመደራጀት በአንዳንድ የጋራ ጉዳዮች ላይ ለመወያየትና ውሳኔ ለመድረስ ይችላል ። እነዚህ ድርጅቶች ለእያንዳንዱ የሕዝብ ክፍል በተወሰኑና ገለልተኛ ጥያቄዎች ላይ መብት ቢሰጡትም፣ ጠቅላላውን ሕዝብ በሚመለከትና መሠረታዊ በሆኑ የአብዮቱ ጥያቄዎች ውሳኔ አሰጣጥ ውስጥ በነፃነትና በዲሞክራሲያዊ መንገድ አያሳትፉትም ። በሌላ አነጋገር መብቶች ጠባብ ናቸው ። አሁን ለተያዘው ትግል አይበቁም ። ሰፊውሕዝብ አብዮቱንና የኢትዮጵያን ሕዝቦች አንድነት በሚመለከት ጉዳዮች ላይ ሃሳቡን ለመግለጽ ለመወያየትና ለመወሰን መድረክ አላገኘም ።

ባእነዚህ ውስን መብቶችም ቢሆን ሙሉ በሙሉ ለመጠቀም አልተቻለም ። ይህንን ለመረዳት መቻል ያስፈልጋል ። ብዙ ምክንያቶች አሉ ። አንዱ ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ ታፍኖ በመያዙ ተራማጅ የስውር ድርጅቶች በእነዚህ ሕዝባዊ ድርጅቶች አካባቢ እንደልብ እንዳይንቀሳቀሱ አለመቻላቸው ነው ።

ከዚህ ጋር ተያይዞ መታለፍ የሌለበት ነገር የጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ፣ በፍጹም አድርባይነት በመዋጡ እምነቱ በተራማጆችና በሰፊው ሕዝብ ከመሆን ይበልጥ ወደ ቢሮክራሲው በማዘንበሉ እነዚህን ውስን መብቶች ሰፊው ሕዝብ ለመጠቀም እንቅፋት እያጋጠመው ነው ። በየቦታው ብዙ አገር ወዳዶችና ተራማጆች ይታሰራሉ፣ ይጉላላሉ፣ አልፎ አልፎም ይረሸናሉ ። በአሁኑ ሰዓት የዲሞክራሲ መብቶችን ለጭቁኖች ያለገደብ በአስቸኳይ መለቀቅን ይበልጥ አንገብጋቢ ከሚያደርጉት ምክንያቶች ውስጥ አንዱ ይህ ሁኔታ እየተባባሰ መምጣቱ ነው ።

ለ / የዲሞክራሲ መብቶችን ለጭቁኖች ያለገደብ ማለት ለስልጣን መቋመጥ ነው የሚለው አቋም

ይህ ደግሞ ከምክንያቶቹ ሁሉ አስቂኝና ከበነቀው ሰው አእምሮ የሚፈልቅ ነው ። ማረሸውን ከበረው ፊት ያስቀምጠዋል ። በመጀመሪያ ነገር አንድ ለስልጣን የቋመጠ ቡድን ወይም ድርጅት ሰፊው ሕዝብ ጀርባ እየተሽሎከለከ በስልጣን ኮርቻ ላይ ፈጢጥ ለማለት ዲሞክራሲ እንዴ እንዴት የሰፊውን ሕዝብ መናገርን፣ መሰብሰብን፣ መደራጀትን በጠቅላላው ሕዝባዊ ንቅናቄን ይመርጣል ። የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ አሁኑኑ ይለቀቁ ማለት ሰፊው ሕዝብ ስልጣን ለመጨበጥ እንዲችል አስፈላጊ የሆኑትን መሣሪያዎች ያገኝ ማለት አይደለም ወይ?

ሐ / አገራችን በጦርነት ውስጥ ስለምትገኝ የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ አሁኑኑ መታወቅ የለባቸውም የሚለው ምክንያት

ይህ ነገሩን የተገላቢጦሽ የሚመለከት አቋም ነው ። እንዲያውም ከዚህ ጦርነት ውስጥ አሸናፊ ሆና ለመውጣትና የብሄራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮትን ፕሮግራም በስራ ለመተርጎም ዲሞክራሲያ መብቶች

ለጭቆናች ያለገደብ መለቀቅ አለባቸው ፡፡ ይህ ጦርነት ሕዝባዊና አብዮታዊ እስከሆነ ድረስ የሰፊውን ሕዝብ ሙሉ ተሳትፎ ይጠይቃል ፡፡ ሰፊው ሕዝብ ማንና ለምን እንደሚዋጋ አውቆ ከትግሉ ማዕበል ውስጥ እንዲገባ ማድረግ ያሻል ፡፡ ይህም አብዮታዊ ወኔውን፣ ለመስዋዕትነት ዝግጁነቱንና ጀግንነቱን እጅግ በጣም ይጨምርለታል ፡፡

መ/ ዲሞክራሲያዊ መብቶች አሁኑኑ ቢለቀቁ ይበልጡን የሚጠቀሙበት የሕዝብ ጠላቶች ነው የሚለው ምክንያት፡—

እንደዚህ ያለው ምክንያት የሚቀርበው ተጨባጭ ሁኔታን በደንብ ካለመረዳትና ከዚያም የሃይሎችን ሚዛን በደንብ ለማጤን ካለመቻል ነው ፡፡ እንደሚባለው የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቆናች ያለገደብ ቢለቀቁ አድሃሪያን በዚህ ሰበብ ተሹለክልከው አንዳንድ የማወናበድ ተግባሮች ሊፈጽሙ ይችላሉ ፡፡ ይህንን ሀቅ መቀበሉና ከአሁኑም ለዚሁ ዝግጁት ማድረጉ ጥሩ ነው ፡፡ ግን ደግሞ የጠላትን ሃይል ከልኩ በላይ አጋኖ ማቅረብ ከፍተኛ ስህተት ውስጥ ያስገባል ፡፡ አሁን ያለው ሁኔታ እንዲያውም ያመቸው ለፀረ—ሕዝብ ሃይሎች ነው ፡፡ የፀረ—ሕዝብ ሃይሎች ምሽግ የሆነውን አድሃሪ ቢሮክራሲ የቀልበሳ ሴራውን ለመደቆም የሚቻለው ሰፊውን ሕዝብ በማነቃነቅ ብቻ ነው ፡፡ ዲሞክራሲ መብቶች ለጭቆናች ያለገደብ አሁኑኑ ቢለቀቁ በጣም ይበልጡን የሚጠቀምበት የሰፊው ሕዝብ ወገን ነው ፡፡

የጠላትን ሃይል እያጋነነ የሚያቀርበው ቡሽ ሰው በሌላ በኩል ደግሞ የኢትዮጵያ ሰፊ ሕዝብ ባለፉት ሦስት አመታት ከጠላቶቹ ጋር ባደረገው ትንቅንቅ ምንም አይነት የትግል ልምድ እንዳላገኘ፣ አሁንም ቢሆን ጠላቶቹ እንደፈለጋቸው ሊያደርጉት እንደሚችሉ አድርጉ ማቅረቡ ነው ፡፡

እነዚህ ላይ የዘረዘርናቸው ነጥቦች ባሁኑ ወቅት የዲሞክራሲ መብቶች እንዳይለቀቁ ከየአቅጣጫው በተደጋጋሚ የሚቀርቡት ዋና ዋና ምክንያቶች ሲሆኑ፣ አንዳንድ ተራማጅ ድርጅቶች በተናጠል የሚቀርቧቸው የራቸው የሆኑ ልዩ አቋሞችና ሰበቦች አሉ ፡፡ በዲሞክራሲ ጥያቄ ላይ የወዝአደር ሊግና ማሌሪድ አቋማቸውን በግልጽ አስታውቀዋል ፡፡ እነዚህ ሁለት ድርጅቶች የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቆናች ያለገደብ ሊለቀቁ አይችሉም ወይንም መለቀቅ የለባቸውም በማለት የሚያቀርቧቸውን ምክንያቶችና ቅርክር ነጥቦች በጭሩ ከዚህ በታች እንመለከታለን ፡፡

የማሌሪድ ልሳን <u>ሬቮሉሽን</u> ቁጥር 21 ስለ ዲሞክራሲ ምንነት በፉ ያለ ትንተና /ትንተናው ያልተብራሩ ነጥቦች <u>ቢይዝም</u>/ ከሰጠ በኋላ በአሁኑ ደረጃ የዲሞክራቲክ መብቶች ለጭቆናች ያለገደብ ሊገኙ እንደማይችሉ ለማሳመን ከዚህ የሚቀጥለውን አስቀምጧል ፡፡

“በኢትዮጵያ ውስጥ በስልጣን ላይ ያለው አስተዳደር የግራ ዝንባሌ ስላለው ለሕዝብ ጥያቄዎች ይበልጥ መልስ ለመስጠት ፈቃደኛ ስለሚሆን የዲሞክራሲ መብቶችን ያለገደብ ሊያውጅ ይችላል የሚል አከራከር በአንድ አካባቢ ይሰማል ፡፡ /የጋራ መግለጫው ተረስቷል ስ.ሀ.ድ !!/ እርግጥ ነው በኢትዮጵያ ውስጥ ያለው አስተዳደር ለሕዝብ ጥያቄዎች የዘሆነ ጆሮ አልሠጠም ፡፡ እስከአሁን ከሕዝብ ጎን ቆሟል፣ የሪቮሉሽኑንም ሂደት አግዟል ፡፡ ግን በመጨረሻ ትንተና ላይ የሕዝብ አስተዳደር ስላልሆነ፣ አሮጌውም የመንግስት አውታር ገና ስላልተደመሰሰ፣ በዚህ ሁኔታ የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቆናች ያለገደብ ከቶ ሊገኝ አይችሉም ፡፡ በዚህ ሁኔታ የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቆናች ያለገደብ ሊገኙ ቢችሉ ኖሮ ዲሞክራሲ የመንግስት ገጽታ ነው የሚለው የሌኒን አባባል ትክክል ባልሆነም ነበር፣ ሕዝባዊ መንግስትንም ማቋቋም አስፈላጊነቱ አይኖርም ነበር” ፡፡

በዚህ ረገድ ሬቮሉሽን ቁ. 21 የብሄራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ፕሮግራም የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቆናች ያለገደብ በአስቸኳይ የሚለው አንቀጽ <u>እንዲታረም</u> ለጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ሃሳብ ቢያቀርብ ኖሮ አስተያየቱን ሙሉ ያደርገው <u>ነበር</u> ፡፡

እንደዚሁም በየካቲት ወር 1969 ዓ.ም. ከሌሎች የኢትዮጵያ ማርክሲስት—ሌኒኒስት ድርጅቶች ጋር በወጣው የጋራ መግለጫ ላይ ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቆናች ያለገደብ በአስቸኳይ እንዲለቀቁ ማሌሪድ ከሌሎች ተራማጅ ድርጅቶች ጋር በመተባበር ለመታገል የገባው ቃልኪዳን <u>በስህተት</u> /! / ነው ብሎ ቢያምን አስተያየቱን ያሟላው ነበር ፡፡

ሬቮሉሽን ቁ.21 የሚያምታታቸው ብዙ ነገሮች አሉ ፡፡ የማይረዳው ወይንም አውቆ የሚዘነጋቸው ነጥቦች አሉ ፡፡ ዲሞክራሲ የመንግስት ገጽታ መሆኑን ሌኒን በመጥቀስ ለማሳየት ይሞክራል ፡፡ ግን ደግሞ ሌኒን በሌላ በታ አጠቃላይ ህጎችን ከተጨባጭ ሁኔታ ጋር ማገናዘብ ወይንም ተጨባጭ ሁኔታን በተጨባጭ መንገድ መተንተን የማርክሲዝም እምብርት መሆኑን አልተናገረም ወይ? የኢትዮጵያ ተጨባጭ ሁኔታ ምንድነው?

እርገጥ ያለው መንግስት የሕዝብ መንግስት አይደለም ። እንዲያውም ብዙ ፀረ–ሕዝብ እርምጃዎችን የፈጸመና የሚፈጽም መንግስት ነው ። ይህ ደርግ በሕዝብ ግፊትና ትግል የተነሳ አንድ አብዮታዊ መንግስት ሊወስድ የሚችላቸው እርምጃዎችን /እንደ መሬት አዋጅ/ እንደወሰደ እናያለን ። ይህ ደግሞ ከደርግ የመደብ ይዞታ፣ ካለው ሕብረተሰባዊ ሚናና ታሪካዊ በታ ጋር በቅርብ የተያያዘ ነው ።

ኢህአፖ የኢትዮጵያን ተጨባጭ ሁኔታና የደርግን ምንነት በሚገባ ከማጥናት ይልቅ ''በአጠቃላይ ህጎች'' በመመስረት ደርግ የጭቁኖች መንግስት ስላልሆነ ጭቁኖችን የሚጠቅም እርምጃ ሊወስድ አይችልም የሚለውን አቋም ስለወሰደ የደርግን አብዮታዊ እርምጃዎች ራሱ እስከመደቆም ደረሰች ። ማሌሪድ ይህንን አቋም እንዴት በቶሎ ረሳው ።

የሬቮሉሽን ቁ.21 መሠረተ ሃሳብ የቡርዡ ስርዓት ተደምስሶ ሕዝባዊ ስርዓት ካልተመሠረተ የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ ሊኖሩ አይችሉም ነው ። እርገጥ ዲሞክራሲያዊ መብቶችና ዲሞክራሲያዊ ስርዓት በቅርብ የተያያዙ ቢሆኑም በመካከላቸው ልዩነት እንዳለና እስከተወሰነ ደረጃም ቢሆን ሊነጣጠሉ እንደሚችሉ መዘንጋት የለብንም ። ከየካቲት 1917–ጥቅምት 1917 በሩሲያ ውስጥ ሰፍኖ የነበረውን ሁኔታ የተመለከተ የተገባባው አድሃሪ ቢሮክራሲ እያለ ጉዱ ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ ተለቀው የሕዝባዊ ስርዓት እንጭጭ መፍለቅ ጀምረው እንደነበረ ለማየት ይቻላል ። በአንድ በኩል የፊውዳል ቢሮክራሲው፣ በሌላ በኩል አብዮታዊ ዲሞክራሲ የሆነው እንዱ ሌላውን ለማጥፋት ከፍተኛ ትንቅንቅ ውስጥ ይገኙ ነበር ። የኅብረተሰብን ታሪካዊ ሂደት ባደረቁ ባይሆን በተጨባጭ መንገድ የተመለከተና የመረመረ በወሸኘ ፀቆቶች እንዲህ ዓይነት ሁኔታዎች ሊፈጠሩ እንደሚችሉ ይረዳል ። ማሌሪድ ''አጠቃላይ ሕግን'' በጥንቃቄ ካልያዙት መደናበርን እንደሚያስከትል የተገነዘበው አይመስልም ።

ማሌሪድ በደርግና በአድሃሪው ቢሮክራሲ መካከል ልዩነት ለማድረግ ፈጽሞ አልቻለም ። የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች አለመኖርን ዋና ምክንያት አድርጎ የሚመለከተው ደርግን ሳይሆን ቢሮክራሲውን ነው ። አህያውን ቢፈሩ ዳውላውን! ለዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች አለገደብ አለመለቀቅ ዋናው ምክንያት ደርግ እንጂ ቢሮክራሲው አይደለም ። በእውነትም ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ ቢለቀቁ ቢሮክራሲው ይህንን ለማጨናገፍ ከፍ ያለ መፍጨርጨር ማድረጉ አይቀርም ። ዳሩ ግን የመንግስትን ስልጣን የያዘው አካል ዲሞክራሲያዊ መብቶችን ለጭቁኖች ያለገደብ እንዲለቀቅ ቢገደድ፣ ሰፊው ሕዝብ የቢሮክራሲውን ተጽእኖ እየታገለ እነዚህን መብቶች ለማስከበር ይችላል ። ሰፊው ሕዝብ ዲሞክራሲያዊ መብቶችን ለማስከበር የሚችለው ቢሮክራሲውን እየታገለ ብቻ ሳይሆን ቢሮክራሲውን ለመደምሰስ የዲሞክራሲያዊ መብቶች ያለገደብ ያስፈልጉታል ።

ሬቮሉሽን ቁ. 21 በሌላ በታ ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ እንዲለቀቁ መታገላን ''ኢትዮጵያን በሚመለከት በኩል ይህ አቋም በስልጣን ላይ ያለውን አስተዳደር መመጻደቅ'' አድርጎ ይወስደዋል ። ጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ በአስቸኳይ እንዲለቀቁ አደርጋለሁ ብሎ የገባውን ቃል እንዲያከብር ሰፊው ሕዝብ በመጠየቁ ተመጻዳቂ የሚያደርገው ምክንያት ፈጽሞ ገላጭ አይደለም ። እንደሚታወቀው ሰፊው ሕዝብ ለደርግ የሚያቀርባቸው በርካታ ጥያቄዎች አሉ ። ምክንያቱም ስልጣንን የጨበጠው አካል ነውና ። ሰፊው ሕዝብ ይህንን ስላደረገ ተመጻዳቂ፣ ''ለማኝ'' የሚያሰኘው ምን–ነው? ዋናው ነገር ደርግን ለመተካት እስከተባነው ድረስ በአንድ በኩል ደርግን እየታገለ በሌላ በኩል ጥያቄዎች እንዲሟሉ እየተጋደለ ለወደፊት ትግሉ አመቺ ሁኔታዎችን ለመፍጠር መቻሉ ነው ። የማሌሪድ ደርግን ''ለመመጻደቅ'' ማለት ቃሉን እንዲጠብቅ አትጋትጉቱት በተለይ ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች በሚመለከተው በኩል አሁኑኑ በላችሁ አታስጨርግጉት ነው!

የወዝአደር ሊግ አቋም እንደ ማሌሪድ የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ ሊለቀቁ አይችሉም የሚል ባይሆን እነዚህ መብቶች መገደብ አለባቸው ነው ። በወዝ ቁጥር 32 ከዚህ የሚከተለው ሰስፍሯል ።

''ሃቀኛ ተራማጆች'' ዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ'' በሚልና በሌሎች ተመሳሳይ መፈክሮች ተከተውታል ። ይሁን እንጂ ''ያለገደብ'' የሚለው ሃረግ አሁንም ቢሆን አሻሚና የዲሞክራሲን ትርጉም የሚፃረር ፅንሰሀሳብን ያዝሳል ። ርግጥ ገደብ በህዝቡ ላይ መጣል የለበትም ማለቱ ትክክል ነው ። ነገር ግን ሕዝቡ መረን የሌለው፣ ስነስርዓትንና ዲሲፕሊን የማይቀበል ሁሉ

በፈለገው የሚሄድበትን ዲሞክራሲ አይፈልግም ። ህዝቡ በድርጅቱ ሙሉ እምነት በወዝአደሩ ፓርቲ አማኝነት ስርዓቱን ያጋጥል፣ መንገዱን ይቀይሳል፣ በሌላ አነጋገር ገደቡን ይተልማል ። ስለሆነም የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች የሚለው መፈክር ይመረጣል''

ይህ አባባል ግራ ከማጋቡም በላይ አደገኛ አዝማሚያዎችን ያዘለ ነው ። ግራ ያጋባል የምንለው መጀመሪያ ከፍ ብሎ ''በሕዝቡ ላይ ገደብ መጣል የለበትም'' ብሎ ከተቀበለ በኋላ ትንሽ ወረድ ብሎ ደግሞ መብቶች መገደብ እንዳለባቸው ያስታውቃል ።

1. ሊግ እንደሚለው ሳይሆን የሰፊው ሕዝብ መብቶች፣ መብቶች በአጠቃላይ ሊገደቡ አይችሉም ፡ ለምሳሌ የንግግርን መብት ብንወስድ፣ እንዴት አድርገን ነው የምንገድበው? ለሰፊው ሕዝብ እስከዚህ ድረስ ልትናገር ትችላለህ፣ ከዚያ ወዲያ ለመናገር አትችልም ልንለው እንችላለን ወይ?

ሊግ የዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች መገደብ አለባቸው የሚለው ዲሲፕሊንና ስነ-ስርዓት ይፈርሳል ከሚል ስጋት ነው ። ግን ዲሞክራሲ የራሱ ውስጣዊ ስርዓትና ዲሲፕሊን እንዳለው ለማስላሰል አልቻለም ወይም ሌላ ፍራቻ አለው ። በምርጫ ጊዜ ጥቂቶ የብዙሃኑን ውሳኔ መቀበል እንዳለበት፣ የዲሞክራሲ መብት አለኝ ብሎ የሌሎችን ሌጎች መብት አለመዳፈር የሚያ ባዩት ዲሞክራሲ መብትን ብቻ ሳይሆን ግዴታንም እንደሚያጠቃልል ነው ። ይህ ግዴታ ግን ገደብ ሳይሆን መብቱ ሊረጋገጥ የሚችልበትንና ለዚህም መሟላት ያለበት አይነተኛ ሁኔታ ነው ። ባለኝ መብትና ግዴታ፣ ነፃነትና ስነ-ስርዓት የዲሞክራሲ ጣምራ ገጽታ ናቸው ።

በተረፈ የወዝአደር ሊግ ይህን ነጥብ በሚመለከተው በኩል በሬሳ ላይ ነፍስ ለመዝራት እንደሚሞክር ግልጽ ነው ። ባለፈው ዓመት በገደብ ያለገደብ በሚለው ጥያቄ ላይ ሰፊ ክርክር ተደርጎበት ከለቀለትና ከደቀቀ በኋላ እንደገና መልሶ ማምጣቱ አንድ አይነት ድንገተኛ ''በሽታ'' ገብቶ ካልሆነ በስተቀር ለማወቅ አስቸጋሪ ነው ።

2. ወገ ቁጥር 32 እንደሚለው መብቶቹን የሚገድበው የወዝአደሩ ፓርቲ ከሆነ የወዝአደሩ ፓርቲ ከመፈጠሩ በፊት የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ቢለቀቁ ማን ሊገድበው ነው? ያለው አድሃሪው ቢሮክራሲ ነው? አድሃሪው ቢሮክራሲ እያለ በሌላ በኩል ደግሞ ሰፊው ሕዝብ ከቢሮክራሲው ማነቆ እንዲላቀቅና ትግሉን ወደፊት ለማራመድ እንዲችል ከመቼውም ይበልጥ ዲሞክራሲያዊ መብቶች በሚያስፈልጉበት ወቅት የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች መገደብ አለባቸው /ገና ሳይኖሩ!/ እያሉ መናገር ሕዝቡ ለዲሞክራሲያዊ መብቶች የሚያደርገውን ትግል ማደናቀፍ ነው ። ሌላ ትርጉም የለውም ።

የወዝአደር ሊግ ''ዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች'' የሚለው መፈክሩ ከአስተሳሰቡ ጋር አብሮ አይሄድም ። ከአስተሳሰቡ ጋር የሚስማማው መፈክር ''የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች በገደብ'' የሚለው ነው ።

የዐጅአደር ሊግ የዐጅአደሩን ፓርቲ አመሰራረት ከዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ በአስቸኳይ ከመለቀቅ ጋር አያይዞ እንደሚመለከተው በሌላ በታ ተገልጿል ። ሊግ ለተራማጆች ሕብረት፣ ውህደትና የዐጅአደሩ ፓርቲ መመስረት ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ አስፈላጊ መሆናቸውን አያምንም ። እንደሊግ አባባል "ይህ የግራ ክንፍ የሚገኘው የተራማጆች ህብረት በውይይትና ባትግል ተፈትኖ በመጠናከር ወደ ውህደት ሲያመራ ብቻ ነው" ዲሞክራሲያ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ መለቀቅ ያለበት ። በመሠረታዊ ጥያቄዎች ላይ ለሰፊው ሕዝብ ሳይገለጽ፣ በሰፊው ሕዝብ ጀርባ የሚደረጉት ውይይቶችና ስምምነቶች አብዮታዊ ስራዎች አለመሆናቸውን እንዴት ሊግ ሊረዳው አይችልም ። ያለ ዲሞክራሲ ውይይት ማካሄድ በጣም ያስቸግራል፣ በትግልም የተፈተነ ጥንካሬን ለማፍለቅ ያዳግታል ።

<u>የጊዜያዊ ወታደራዊ ደርግ ታሪካዊ ሃላፊነት</u>

የጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ የሰፊውን ሕዝብ እንቅስቃሴ <u>በመፍራት</u> ወይም <u>በመናቅ</u> አሁን እንደተያዘው በሲቪልና በወታደራዊ ቢሮክራሲው ይበልጡን መቆጣጠርን ከመረጠ ከሰፊው ሕዝብ ይራራቃል ። የኋላ ኋላም መንግስቱና ህዝቡ ሁለት የተለያዩ ቋንቋዎች መናገር መጀመራቸው አይቀርም ።

የዲሞክራሲ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ በአስቸኳይ የመለቀቅ ጉዳይ ዛሬ የሰፊው ሕዝብ ጥያቄ ሆኗል ። አሁን በኢትዮጵያ ያሉ ተራማጅ ድርጅቶች በዚህ ጥያቄ ላይ የተለያየ አቋም አላቸው ። ይሁንና በተራማጅ ድርጅቶች መካከል <u>አንድነት</u> ስለሌለ ማለትም . . . አንዳንዶቹ በጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ኡንዱ ይበልጥ ተደማጭነት ስላላቸው የዚህን ጥያቄ አንገብጋቢነት ከአብዮቱ ሂደት አንፃር ለመመልከት አስቸጋሪ ሁኔታን እንደሚፈጥርበት ጥርጥር የለውም ።

ዲሞክራሲያዊ መብቶች ለጭቁኖች ያለገደብ አሁኑኑ!
የሀቀኛ ተራማጆች ህብረት ይመስረት!
የፊውዳል ቡርዣው ቢሮክራሲ ይውደም!
የነፃ፣ የተደራጀ፣ የታጠቀ የሕዝብ አመፅ ያሸንፋል!